

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 11 września 2024 r.

Pozycja 195

POSTANOWIENIE

z dnia 7 maja 2024 r.

Sygn. akt Ts 62/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej [...] sp. z o.o. z siedzibą w K. o zbadanie zgodności:

art. 86 § 1 w związku z art. 87 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259 ze zm.) „w zakresie, w jakim przepisy te uznają, że właściwym sądem do oceny braku winy strony jest sąd, w którym czynność miała być dokonana”, z art. 2 i art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 8 marca 2023 r. (data nadania) [...] sp. z o.o. z siedzibą w K. (dalej: skarżąca) – reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru – wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji na tle następującego stanu faktycznego.

Postanowieniem z 29 sierpnia 2022 r. (sygn. akt [...]) Wojewódzki Sąd Administracyjny w G. odmówił skarżącej przywrócenia terminu wniesienia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku tego sądu z 9 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]).

Na powyższe rozstrzygnięcie skarżąca wniosła zażalenie, które Naczelny Sąd Administracyjny oddalił postanowieniem z 1 grudnia 2022 r. (sygn. akt [...]). Orzeczenie to, doręczone skarżącej 8 grudnia 2022 r., wskazane zostało jako ostateczne rozstrzygnięcie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Zarządzeniami Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 26 maja 2023 r. (doręczonym 2 czerwca 2023 r.) i sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 28 września 2023 r. (doręczonym 4 października 2023 r.) skarżąca wezwano do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) udokumentowanie daty doręczenia skarżącej orzeczenia wskazanego w skardze konstytucyjnej jako ostateczne (poprzez doręczenie poświadczonej za zgodność z oryginałem koperty, w której doręczone zostało to orzeczenie, ponieważ do skargi załączono kopertę niepoświadczoną za zgodność); 2) doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć (wraz z uzasadnieniami) potwierdzających

wyczerpanie drogi prawnej, w szczególności: a) decyzji Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w K. z 24 września 2020 r. (nr [...]); b) wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z 9 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]); 3) doręczenie dwóch egzemplarzy odpisu wyroku NSA z 1 grudnia 2022 r. (sygn. akt [...]) wraz z uzasadnieniem oraz pięciu egzemplarzy postanowienia WSA w G. z 29 sierpnia 2022 r. (sygn. akt [...]) wraz z uzasadnieniem; 4) wskazanie, jakie prawa i wolności wynikające z art. 2 Konstytucji kwestionuje oraz w jaki sposób dochodzi do ich naruszenia względem skarżącej; 5) uzasadnienie zarzutu niekonstytucyjności przepisu, o którym mowa w punkcie czwartym, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

W pismach z 9 czerwca i 11 października 2023 r. (daty nadania) skarżąca ustosunkowała się do powyższego wezwania.

W ocenie skarżącej kwestionowane przepisy są niezgodne z:

a) art. 2 Konstytucji „poprzez fakt, że w obecnym [stanie] prawnym właściwym sądem do oceny braku winy jest sąd, w którym czynność prawna miała być dokonana, ten sąd ocenia czy [i] po czyjej stronie leży wina będąc potencjalnie sędzią we własnej sprawie; w rezultacie odbierając prawo do sprawiedliwego [i] rzetelnego rozstrzygnięcia sprawy, a tym samym jest on sprzeczny z zasadą demokratycznego państwa prawnego, zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz nie stanowi gwarancji przewidywalności prawa”;

b) art. 45 Konstytucji „poprzez fakt, że w o że w obecnym [stanie] prawnym właściwym sądem do oceny braku winy jest sąd, w którym czynność prawna miała być dokonana, ten sąd ocenia czy [i] po czyjej stronie leży wina będąc potencjalnie sędzią we własnej sprawie, co oznacza odebranie prawa do obiektywnego rozstrzygnięcia sprawy przez niezależny i niezawisły sąd” (s. 2 skargi).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje skarżącego do określenia kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego określonych w Konstytucji, wskazania, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone oraz do uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

3. Analizowana skarga konstytucyjna nie spełniła wymogów nadania jej dalszego biegu, wynikających z art. 79 Konstytucji oraz u.o.t.p.TK.

3.1. Z art. 79 ust. 1 Konstytucji wynika, jak podkreśla Trybunał, że skarga konstytucyjna przysługuje tylko w wypadku, gdy zostały naruszone wolności lub prawa określone w Konstytucji. Powołany jako podstawa skargi m.in. art. 2 Konstytucji znajduje się natomiast

w rozdziale I Konstytucji zatytułowanym „Rzeczpospolita”, zawierającym zasady ustrojowe. Trybunał w swoim orzecznictwie dopuszcza wprowadzenie rekonstrukcję praw podmiotowych z norm zawartych poza rozdziałem poświęconym wolnościom, prawom i obowiązkom człowieka i obywatela, wymaga to jednak wskazania przez skarżącego treści tych praw, nieobjętych gwarancjami wynikającymi z innych norm Konstytucji (zob. postanowienie pełnego składu TK z 23 stycznia 2002 r., sygn. Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60). Skarżąca nie wskazała jednak naruszonych praw wynikających z art. 2 Konstytucji, a w konsekwencji nie określiła sposobu ich naruszenia. Nie uczyniła tego także pomimo stosownego wezwania. Analizowana skarga konstytucyjna nie spełniła w tym zakresie podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK.

W związku z powyższym Trybunał, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK, odmówił nadania skardze dalszego biegu w tej części.

3.2. W odniesieniu do zarzutu niezgodności zakwestionowanych przepisów z art. 45 Konstytucji analiza skargi doprowadziła do wniosku (na co zresztą wskazała sama skarżąca na s. 8 skargi), że jej przedmiotem uczyniono zarzut zaniechania legislacyjnego. W związku z tym Trybunał Konstytucyjny zobowiązany był przypomnieć, że w jego kompetencjach nie leży orzekanie o zaniechaniu prawodawczym, albowiem w ramach jego określonej konstytucyjnie kognicji mieszczą się jedynie istniejące akty normatywne (zob. postanowienie TK z 3 grudnia 2019 r., sygn. SK 19/18, OTK ZU A/2019, poz. 69). Zaniechanie prawodawcze pozostaje poza kognicją Trybunału Konstytucyjnego, który jako tzw. ustawodawca negatywny jest powołany do orzekania o konstytucyjności bądź niekonstytucyjności obowiązujących aktów normatywnych. Trybunał nie jest władny dopisywać odpowiednich rozwiązań do obowiązujących aktów normatywnych (zob. postanowienie TK z 17 kwietnia 2015 r., sygn. Ts 15/15, OTK ZU nr 2/B/2015, poz. 196).

3.3. Trybunał zauważył ponadto, że skarżąca – mimo wezwania – nie usunęła w wyznaczonym terminie wszystkich braków formalnych skargi konstytucyjnej. W piśmie z 11 października 2023 r., stanowiącym odpowiedź na zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego, po raz kolejny nie przesłała odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z 9 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]). Okoliczność ta, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK, stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania skardze dalszego biegu.

3.4. Na koniec Trybunał zwrócił również uwagę, że w piśmie z 11 października 2023 r. skarżąca próbowała rozszerzyć wzorce kontroli o zasadę dwuinstancyjności postępowania. Jest to niedopuszczalne z powodu upływu trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi konstytucyjnej, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK. Termin ten jest ostatecznym terminem sformułowania skargi konstytucyjnej i określenia jej granic. Skarżąca nie może więc po jego upływie rozszerzać zakresu skargi konstytucyjnej, w szczególności przez wskazanie nowych, niepowołanych w pierwotnie wniesionej skardze, wzorców kontroli. Trybunał, będąc zgodnie z art. 67 ust. 1 u.o.t.p.TK związanym granicami skargi konstytucyjnej, nie może rozpatrywać merytorycznie zarzutów sformułowanych po upływie trzech miesięcy od doręczenia skarżącemu ostatecznego rozstrzygnięcia (zob. m.in. – zachowujące aktualność: wyrok TK z 14 grudnia 1999 r., sygn. SK 14/98, OTK ZU nr 7/1999, poz. 163 oraz postanowienia TK z 22 stycznia 2002 r., sygn. Ts 139/01, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 107 i 15 stycznia 2009 r., sygn. Ts 99/08, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 130).

Z tych powodów należało postanowić jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.